

w sprawie oceny programowej na kierunku lotnictwo prowadzonym w Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, w sprawie oceny programowej, na kierunku lotnictwo prowadzonym w Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie umożliwia studentom kierunku lotnictwo osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zostały spełnione, co uzasadnia wydanie oceny pozytywnej.

§ 3

Następna ocena programowa na kierunku lotnictwo w uczelni wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim 2025/2026.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Minister Obrony Narodowej,
3. Rektor Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Krzysztof Diks

Opinia II zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości

w sprawie oceny programowej

Nazwa kierunku studiów: lotnictwo

Poziom studiów: studia pierwszego i drugiego stopnia

Profil studiów: ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne i niestacjonarne

**Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Akademia Sztuki
Wojennej w Warszawie**

Data przeprowadzenia wizytacji: 13.12.2019 – 14.12.2019

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	4
2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)	5
3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)	7
4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej	7
5. Rekomendacja przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia wraz z określeniem kategorii i uzasadnieniem (jeśli dotyczy)	8

Opinia została sporządzona na podstawie raportu zespołu oceniającego PKA w składzie:

Przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński, członek PKA

Członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Kufel, członek PKA
2. dr hab. Wojciech Downar, ekspert PKA
3. mgr Hanna Chrobak-Marszał, sekretarz zespołu oceniającego
4. Andrzej Burgs, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Michał Klimczak ekspert PKA ds. studentów

oraz stanowiska Akademii sztuki Wojennej w Warszawie, przedstawionego w piśmie z dnia 16 czerwca 2020 r., Nr 1984/2020.

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA w raporcie z wizytacji ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione	Ocena stopnia spełnienia kryterium ustalona przez zespół działający w ramach dziedziny lub zespół do spraw kształcenia nauczycieli ² kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione

¹ W przypadku, gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

² W przypadku, gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku lotnictwo jest zgodna z misją i strategią Akademii Sztuki Wojennej. Uwzględnia związek z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinach, do których kierunek studiów został przypisany oraz badaniami naukowymi prowadzonymi przez pracowników. Powstała w wyniku współpracy z Wydziałowym Zespołem ds. Programu Studiów, Radą Programową kierunku lotnictwo, Wydziałowym Zespołem ds. jakości kształcenia oraz ze studentami. Bierze pod uwagę potrzeby bardzo dynamicznie rozwijającego się w Polsce i na świecie rynku pracy związanego z działalnością lotniczą. Obejmują zagadnienia z zakresu działalności lotniczej odniesionej do lotnictwa cywilnego i państwowego, w tym również do funkcjonowania lotnictwa w strukturach bezpieczeństwa państwa. Uwzględnia również oczekiwania zawodowego rynku pracy, a przy ich tworzeniu zidentyfikowano aktywny udział interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Efekty uczenia się są sformułowane prawidłowo, z zachowaniem odpowiedniej liczby efektów, stopnia ich szczegółowości oraz sposobu ich sformułowania. Są zgodne z charakterystykami pierwszego i drugiego stopnia dla poziomu 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Prawidłowo pokazana jest zależność między efektami kierunkowymi i przedmiotowymi. W opisie efektów uczenia się uwzględniono kompetencje badawcze oraz umiejętności językowe. W opracowaniu efektów uczenia się biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Program studiów jest realizowany w sposób prawidłowy i zapewnia osiąganie efektów uczenia się zarówno w wymiarze wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Treści programowe są ujęte w moduły, których struktura określona liczbą godzin i nakładem pracy studenta zapewnia właściwą proporcję pomiędzy zdobyciem solidnej podstawy wiedzy i umiejętności z zakresu kierunku, jak również wiedzy i umiejętności specjalistycznych. Treści programowe poszczególnych przedmiotów zapewniają osiąganie efektów szczegółowych (przedmiotowych) i efektów kierunkowych. Dzięki sporządzonej macierzy efektów uczenia się w kartach przedmiotów można stwierdzić, że student osiągając efekty przedmiotowe realizuje również efekty uczenia się założone dla kierunku. Studenci w toku studiów mają możliwość wyboru zajęć, oraz uczestnictwa w aktywności naukowej. Stosowane metody dydaktyczne są dostosowane do formy i celów przedmiotu. Proces kształcenia jest wspomagany zajęciami na e-platformie. System punktów ECTS umożliwia rzetelną ocenę nakładu pracy studenta oraz zapewnia udział studentów w mobilności. Organizacja toku studiów nie budzi zastrzeżeń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warunki i tryb rekrutacji przewidziany, zarówno dla studiów I, jak i II stopnia umożliwia dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Ogólne zasady weryfikacji osiągnięć studentów są określone prawidłowo i umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, jak również umożliwiają ocenę postępów w trakcie realizacji programu studiów i poszczególnych przedmiotów. Na poziomie przedmiotów stosowane

są właściwie dobrane metody weryfikacji efektów uczenia się, a informacja dla studentów dotycząca wymagań z danego przedmiotu jest szczegółowo przedstawiona w kartach przedmiotów. Na poziomie procesu dyplomowania weryfikacja efektów uczenia się następuje w trakcie realizacji seminarium dyplomowego i w procesie pisania pracy dyplomowej. Proces dyplomowania przebiega prawidłowo. Ocena prac przejściowych i dyplomowych oraz aktywność naukowa studentów pozwalają stwierdzić, że założone efekty uczenia się są skutecznie osiągnięte.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia właściwy dobór nauczycieli akademickich, który oparty jest o transparentne zasady i umożliwiającą prawidłową realizację zajęć. Realizowana jest systematyczna ocena kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzana jest z udziałem studentów, których wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a polityka kadrowa stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Użytkowane pomieszczenia dydaktyczne zapewniają odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć. Wyposażone są w sprzęt audiowizualny i pomoce naukowe odpowiadające współczesnym wymaganiom dydaktyki.

Realizacja wybranych przedmiotów jest wsparta podstawowym oprogramowaniem specjalistycznym, choć należy te wsparcie sukcesywnie wzmocnić. Z kolei baza lokalowa jest adekwatna do skali i rodzaju prowadzonej działalności.

W ramach działań doskonalących należy rozszerzyć dostęp do oprogramowania specjalistycznego dla studentów, a także powiązać treści programowe i efekty uczenia się z wykorzystaniem, podczas zajęć dydaktycznych, odpowiednich modułów specjalistycznego oprogramowania branżowego.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Uczelnia wdrożyła instrumenty instytucjonalne, których działanie nie jest uzależnione od poszczególnych osób. Jest to trwałe działanie i w obecnej postaci (m.in. przychylności władz Wydziału) bardzo skuteczne. Interesariusze są aktywni w procesie kształcenia zarówno w zakresie infrastrukturalnym (przekazywanie nieodpłatnie sprzętu specjalistycznego do pracowni), jak też opiniotwórczym i doradczym (proponowane zmiany w programach studiów). Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest realizowana w sposób wyczerpujący wszystkie standardowe oczekiwania.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest jednym z priorytetów rozwoju Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie. Studenci oraz nauczyciele akademicy kierunku od wielu lat aktywnie korzystają z wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+ oraz Planu wymiany międzynarodowej resortu obrony narodowej. Studenci krajowi i zagraniczni mają możliwość korzystania z stosunkowo szerokiej oferty specjalistycznych zajęć dydaktycznych w języku angielskim.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w procesie uczenia się ma charakter wielowymiarowy, jest realizowane w sposób systematyczny oraz odpowiadający potrzebom studentów, w tym studentów o indywidualnych potrzebach. Wsparcie uwzględnia charakter i profil kierunku oraz obejmuje elementy niezbędne dla rozwoju aktywności akademickiej studentów w ramach ruchu naukowego i organizacyjnego. Studenci są skutecznie zmotywowani do osiągania wysokich wyników w nauce oraz wszechstronnego rozwoju. Kadra wspierająca proces kształcenia wykazuje zaangażowanie i otwartość na sprawy studenckie. Jednostka wspiera samorządność studencką oraz wpływ studentów na rozwój kierunku, Wydziału oraz Uczelni.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza regulacji prawnych dotyczących Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK) przekonuje, że cała jego dokumentacja opisuje budowę Systemu oraz jego funkcjonowanie. Wyznaczone zostały podmioty, które sprawują nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów.

Projektowanie, zatwierdzanie, modyfikacje oraz monitorowanie i ocena efektów uczenia się oraz programów kształcenia dokonywane jest systematycznie w sposób formalny, w oparciu o przyjęte procedury.

W Uczelni realizowana jest systematyczna ocena programu studiów, która oparta jest o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są właściwie dobrane do celów i zakresu oceny. Pozwala ona na identyfikowanie podstawowych wskaźników ilustrujących postępy i niepowodzenia studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się.

Wszystkie pozyskane w ten sposób informacje są podstawą formułowania wniosków dotyczących ocen programu studiów, realizacji efektów uczenia się i ich zgodności z potrzebami rynku pracy. W takich działaniach uczestniczą interesariusze wewnętrzni i interesariusze zewnętrzni.

Należy jednocześnie podkreślić, że wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu studiów na kierunku lotnictwo.

3. **Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)**

Kierunek był oceniany po raz pierwszy.

4. **Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej**

II zespół nauk społecznych prowadzący działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie umożliwia studentom kierunku lotnictwo osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zostały spełnione, co uzasadnia wydanie oceny pozytywnej. Propozycja oceny programowej: ocena pozytywna.

5. Rekomendacja przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia wraz z określeniem kategorii i uzasadnieniem, (jeśli dotyczy)
